

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2015.12.14
C(2015) 9316 final

VIEŠASIS VARIANTAS

Šis dokumentas yra vidinis Komisijos dokumentas, kuris pateikiamas tik kaip informacija.

**Tema: Valstybės pagalba Nr. SA.41981 (2015/N) – Lietuva
Į elektros kainas įtraukiamų netiesioginių su išmetamuoju CO₂
susijusių išlaidų kompensavimas Lietuvoje**

Gerbiamasis Pone,

1. PROCEDŪRA

- (1) 2015 m. gegužės 26 d. elektroniniu pranešimu Lietuva pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 108 straipsnio 3 dalį pranešė Komisijai apie schemą, pagal kurią įmonėms kompensuojama dalis patiriamų netiesioginių su išmetamaisiais teršalais susijusių išlaidų, t. y. į elektros kainas įtraukiamų išlaidų, susijusių su ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (toliau – ES ATLPS arba ATLPS). 2015 m. liepos 24 d. ir spalio 19 d. raštais Komisija paprašė papildomos informacijos. Lietuvos valdžios institucijos atsakė 2015 m. rugpjūčio 20 d. ir lapkričio 12 d.

2. PRIEMONĖS APIBŪDINIMAS

- (2) Pagal šią priemonę tam tikroms įmonėms kompensuojamas elektros kainų padidėjimas, kurį lemia dėl ES ATLPS įtraukiamos su išmetamomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis susijusios išlaidos, vadinamosios netiesioginės su

Linui LINKEVIČIUI
Užsienio reikalų ministerija
J. Tumo-Vaižganto g. 2
LT-01511 Vilnius
LIETUVOS RESPUBLIKA

išmetamaisiais teršalais susijusios išlaidos, kaip apibrėžta ATLPS valstybės pagalbos gairėse (toliau – gairės arba ATLPS gairės)¹.

2.1. Teisinis pagrindas, biudžetas ir pagalbą teikianti institucija

- (3) Priemonės teisinis pagrindas yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 23 d. nutarimo Nr. 366 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos 2013–2020 metų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro įsakymas „Dėl į elektros kainas įtraukiamų išlaidų, susijusių su Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, kompensavimo pramonės sektoriams ir pošakiams 2013–2020 m. laikotarpiu tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – tvarkos aprašas).
- (4) Preliminarus biudžetas schemos galiojimo laikotarpiu (2014–2020 m. patirtos išlaidos) – maždaug 13,1 mln. EUR. Valstybės biudžete kasmet turėtų būti patvirtinama didžiausia 1–3 mln. EUR suma.
- (5) Pagalbą teikianti institucija – Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – ministerija). Kad gautų pagalbą, gavėjai privalo iki kiekvienų metų kovo 1 d. pateikti elektroninę paraišką, kurioje nurodyti pagalbai apskaičiuoti reikalingi duomenys. Pagalbos lėšomis bus dengiamos tik išlaidos, patirtos metais, einančiais prieš metus, kuriais pateikta pagalbos paraiška. Paraiškas tikrins ministerija. Sprendimas dėl pagalbos teikimo priimamas Ūkio ministro įsakymu.
- (6) Parama teikiama tiesioginės dotacijos forma ir finansuojama iš valstybės biudžeto.
- (7) Priemonė apima 2014–2020 m. laikotarpį.

2.2. Pagalbos gavėjai

- (8) Pagalbos gavėjai – bendrovės Lietuvoje, vykdančios veiklą viename iš sektorių, išvardytų tvarkos aprašo priede, kuris atitinka gairių II priedą. Numatomas pagalbos gavėjų skaičius yra mažesnis nei 10.

2.3. Pagalbos sumos apskaičiavimas

- (9) Už įrenginį mokėtina didžiausia pagalbos suma bus apskaičiuojama pagal dvi gairių 27 punkte nurodytas formules. Tais atvejais, kai skelbiami elektros vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai, taikoma gairių 27 punkto a papunktyje nurodyta formulė. Tais atvejais, kai su produktais susiję elektros vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai neskelbiami, taikoma ATLPS gairių 27 punkto b papunktyje nurodyta formulė.
- (10) Pagal priemonę taikomi III priede² nustatyti elektros vartojimo efektyvumo santykiniai rodikliai ir IV priede nurodytas didžiausias regioninis išmetamųjų

¹ Tam tikrų valstybės pagalbos priemonių, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema po 2012 m., gairės (OL C 158, 2012 6 5, p. 4), iš dalies pakeistos Komunikatu 2012/C 387/06 (OL C 387, 2012 12 15, p. 5).

² ATLPS gairių III priedas buvo iš dalies pakeistas Komisijos komunikatu, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos komunikatas „Tam tikrų valstybės pagalbos priemonių, susijusių su šiltnamio efektą

teršalų kiekio koeficientas. Apskaičiuojant pagalbą pagal 27 punkto b papunktyje nurodytą formulę, bus naudojamas atsarginis elektros vartojimo efektyvumo santykinis rodiklis, lygus 80 % pradinio elektros vartojimo, kaip numatyta gairių I priede.

- (11) Didžiausias pagalbos intensyvumas bus 85 % tinkamų finansuoti išlaidų, patirtų 2014 ir 2015 m., 80 % tinkamų finansuoti išlaidų, patirtų 2016, 2017 ir 2018 m., ir 75 % tinkamų finansuoti išlaidų, patirtų 2019 ir 2020 m., kaip nustatyta gairių 26 punkte.
- (12) Valstybės pagalba, vadovaujantis tvarkos aprašu, teikiama tik tiems veiklos vykdytojams, kurių sudarytose elektros tiekimo sutartyse yra įtrauktos anglies dioksido išmetimo padengimo sąnaudos. Elektros tiekimo sutartys, kuriose nurodytos į galutinę elektros kainą įtrauktos su CO₂ susijusios išlaidos, turi būti pateikiamos kartu su paraiškos forma kaip patvirtinamoji informacija. Taigi, elektrą savo reikmėms gaminantys veiklos vykdytojai, norėdami, kad jiems būtų taikoma priemonė, apie kurią pranešta, turės pateikti patvirtinamuosius įrodymus, kad su CO₂ susijusios išlaidos yra įtrauktos į galutinę elektros energijos kainą. Jei tokių patvirtinamųjų įrodymų nepateikiama, pareiškėjas negalės gauti kompensacijos pagal priemonę, apie kurią pranešta.
- (13) Lietuvos valdžios institucijos teigė, kad pagal priemonę, apie kurią pranešta, teikiama pagalba negali būti sumuojama su kita pagalba, gaunama pagal kitas vietas, regionines, nacionalines arba ES schemas ir skirta toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti.

3. PRIEMONĖS ĮVERTINIMAS

3.1. Pagalbos buvimas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį

- (14) Komisija įvertino, ar priemonei taikoma SESV 107 straipsnio 1 dalis. Kad priemonė būtų laikoma valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ji turi tenkinti keturias sąlygas. Pirma, pagalba turi būti teikiama valstybės narės arba iš valstybės išteklių. Antra, priemone turi būti suteikiamas atrankusis pranašumas tam tikroms įmonėms arba tam tikrų prekių gamybai. Trečia, priemonė turi paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Ketvirta, priemone turi būti iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija vidaus rinkoje.
- (15) Kompensaciją skiria ministerija ir ji finansuojama iš valstybės biudžeto. Taigi, naudojami valstybės ištekliai. Ja suteikiamas pranašumas pagalbos gavėjams, nes kompensuojamos išlaidos, kurias įprastomis rinkos sąlygomis jie turėtų padengti patys. Pagalba yra atranki, nes ji teikiama tik tam tikruose sektoriuose veikiančioms įmonėms. Gairėse nurodyta³, kad visuose šiuose sektoriuose konkuruojama tarptautiniu lygmeniu, todėl tikėtina, kad pagalba gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir iškraipyti konkurenciją.
- (16) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad schema yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema po 2012 m., gairės“ (OL C 387, 2012 12 15, p. 5).

³ Gairių II priedas.

3.2. Pagalbos teisėtumas

- (17) Kadangi Lietuva pranešė apie schemą prieš ją įgyvendindama, ji įvykdė SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatytą įpareigojimą.

3.3. Suderinamumas

- (18) Komisija įvertino, ar priemonė gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.
- (19) Įmonėms skiriama pagalba su ES ATLPS leidimais susijusioms išlaidoms, įtraukiamoms į elektros kainas, kompensuoti patenka į gairių taikymo sritį. Komisija įvertino priemonės suderinamumą, remdamasi gairių 3.1 skirsniu, kuriame nustatytos sąlygos, kuriomis tokia pagalba gali būti laikoma suderinama.

3.3.1. Pagalbos tikslas ir būtinumas

- (20) Gairių 24 punkte reikalaujama, kad pagalbos tikslas būtų užtikrinti, kad dėl pagalbos gavėjo patiriamų į elektros kainas įtraukiamų su ES ATLPS leidimais susijusių išlaidų nekiltų didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika. Remiantis gairių 25 punktu laikoma, kad didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika kyla tik tada, kai pagalbos gavėjas veikia kuriame nors iš gairių II priede išvardytų sektorių ar pasektorių.
- (21) Pagalbos schemos, apie kurią pranešta, gavėjai – bendrovės Lietuvoje, vykdančios veiklą viename iš sektorių, išvardytų tvarkos aprašo priede, kuris atitinka gairių II priedą.
- (22) Todėl Komisija daro išvadą, kad pagalba yra būtina, kad būtų pasiektas aiškiai apibrėžtas schemos bendros svarbos tikslas.

3.3.2. Proporcingumas

- (23) Gairių 45 punkte reikalaujama, kad valstybės narės įrodytų, jog teikiama pagalba nėra didesnė, nei būtina.
- (24) Pagal priemonę taikomas gairėse nustatytas pagalbos intensyvumas ir santykiniai rodikliai. Už įrenginį mokėtina didžiausia pagalbos suma nustatoma remiantis gairių 27 punkte nurodytomis formulėmis. Pagal priemonę naudojamos gairių III ir IV prieduose nustatytos vertės.
- (25) Pagalbos intensyvumas bus 85 % tinkamų finansuoti išlaidų, patirtų 2014 ir 2015 m., 80 % tinkamų finansuoti išlaidų, patirtų 2016, 2017 ir 2018 m., ir 75 % tinkamų finansuoti išlaidų, patirtų 2019 ir 2020 m. Tai atitinka gairių 26 punkte nustatytą didžiausią pagalbos intensyvumą.
- (26) Priemone nenumatoma kompensuoti visų išlaidų, nes taip galėtų būti panaikinta paskata toliau mažinti elektros energijos vartojimą. Be to, kadangi taikomi santykiniai rodikliai, efektyviausiems pagalbos gavėjams bus kompensuojama didžiausia su ATLPS susijusių netiesioginių išlaidų dalis.
- (27) Gairių 11 punkte nurodyta, kad jeigu su CO₂ susijusios išlaidos į sutartis neįtrauktos, valstybės pagalba nebus teikiama. Kad gautų kompensaciją pagal schemą, apie kurią pranešta, pareiškėjai turi pateikti dokumentus, patvirtinančius,

kad su CO₂ susijusios išlaidos yra tikrai įtrauktos į galutinę elektros kainą. Šis reikalavimas yra objektyvus, skaidrus ir nediskriminacinis ir atitinka gairių 3.1 skirsnio pagrindinį tikslą – kompensuoti įmonėms į elektros kainą įtraukiamas netiesiogines su CO₂ susijusias išlaidas.

(28) Taigi Komisija daro išvadą, kad pagalba yra proporcinga.

3.3.3. *Skatinamasis poveikis*

(29) Remiantis gairių 31 punktu, jeigu tenkinamos visos 3.1 skirsnyje nustatytos sąlygos, laikoma, kad pagalba turi skatinamąjį poveikį. Kadangi šios sąlygos tenkinamos, pagalba turės skatinamąjį poveikį.

3.3.4. *Sumavimas*

(30) Schemos nuostatos dėl sumavimo (žr. 13 konstatuojamąją dalį) atitinka gairių 47 punkte nustatytus reikalavimus.

3.3.5. *Metinių ataskaitų teikimas, skaidrumas ir stebėjimas*

(31) Lietuvos valdžios institucijos įsipareigojo laikytis gairių 48–49 ir 52–54 punktuose nustatytų reikalavimų, susijusių su schemos, apie kurią pranešta, ataskaitų teikimu, skaidrumu ir stebėjimu.

4. IŠVADA

Komisija nusprendė nereikšti prieštaravimų dėl pagalbos, remdamasi tuo, kad ji yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

Jei šiame rašte yra neskelbtinos konfidencialios informacijos, praneškite apie tai Komisijai per penkiolika darbo dienų nuo sprendimo gavimo dienos. Jei per nurodytą laiką Komisija negaus pagrįsto prašymo, bus laikoma, jog sutinkate, kad visas autentiškas rašto tekstas būtų atskleistas tretiesiems asmenims ir paskelbtas interneto svetainėje <http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>.

Prašymą siųskite elektroniniu paštu adresu:

European Commission,
Directorate-General Competition
State Aid Greffe
B-1049 Brussels
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Pagarbiai
Komisijos vardu

Margrethe VESTAGER
Komisijos narė